

Uitheemse rivierkreeften in Nederland

Accepteren we dat ze er zijn en lost het probleem zich vanzelf op?

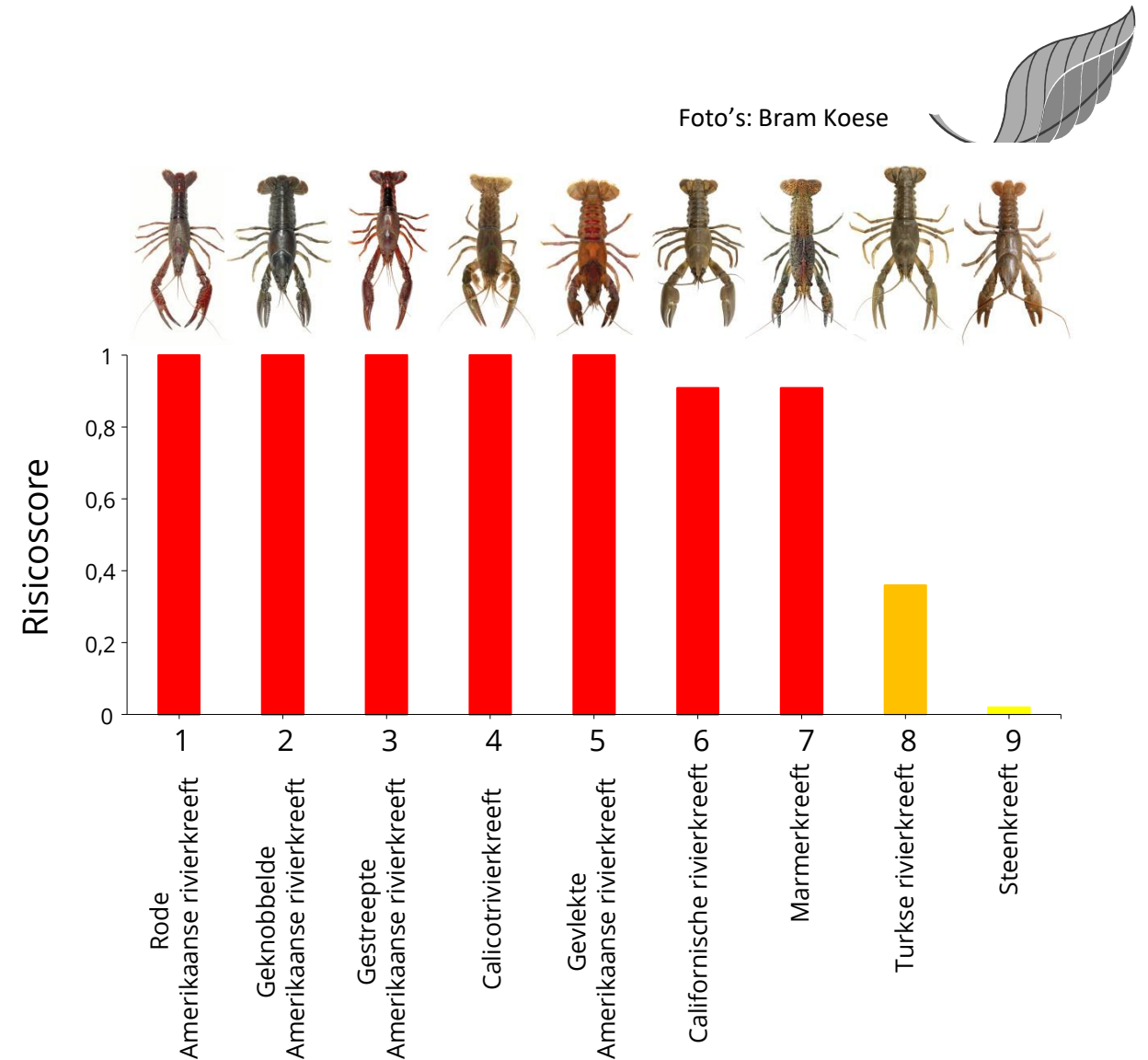

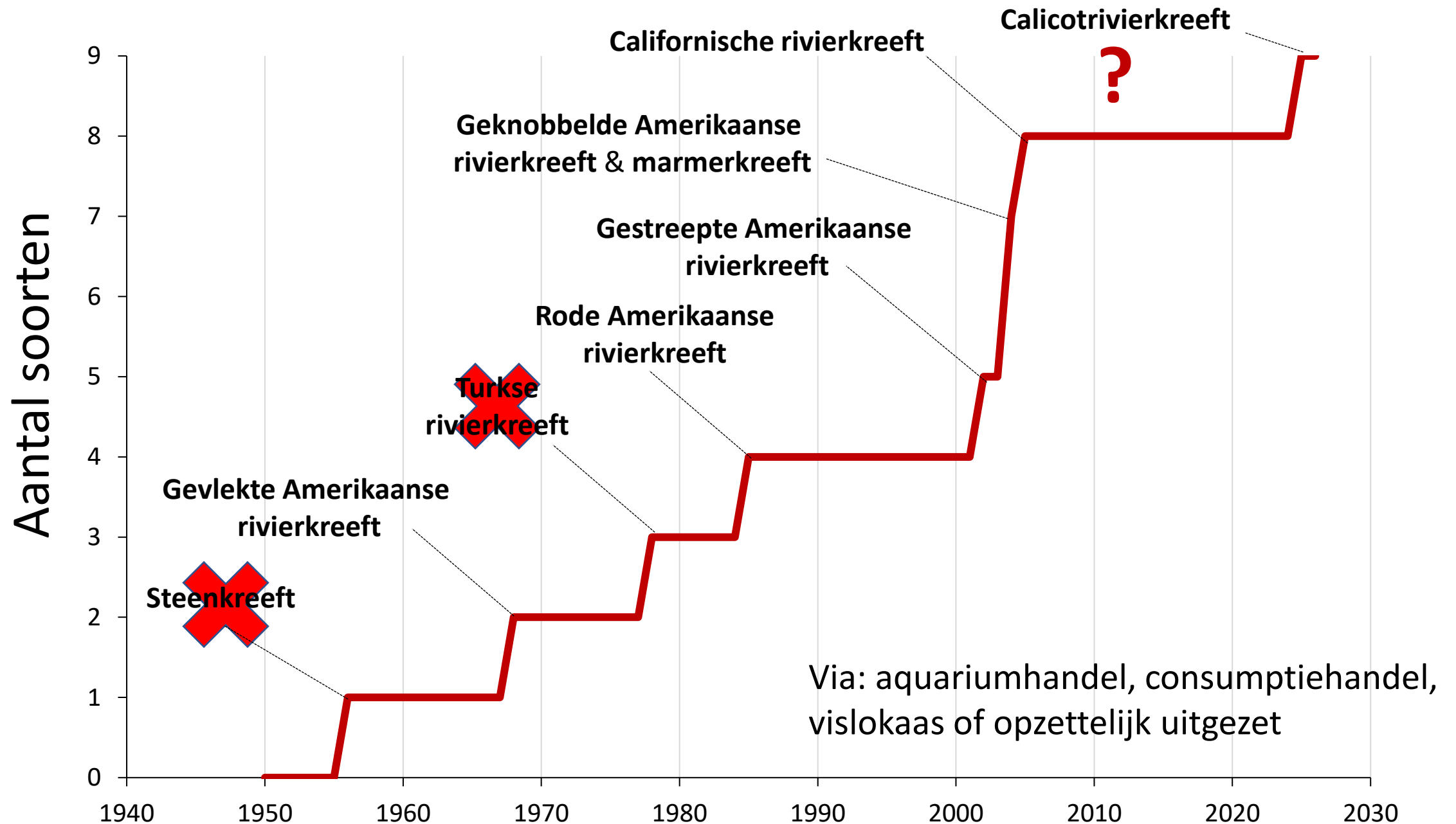
Pim Lemmers
Kennisbijeenkomst rivierkreeften
25 november 2025, Utrecht

Welk probleem?

- Ecologisch
 - Ecosysteembouwers
 - Verminderen waterkwaliteit
 - Achteruitgang biodiversiteit
- KRW-doelstellingen
 - fysisch-chemisch, biologisch en hydromorfologisch)
- Natura 2000-doelstellingen
- Waterveiligheid
- Problematiek blijft toenemen

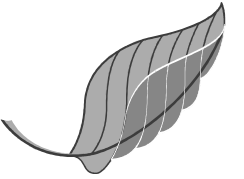
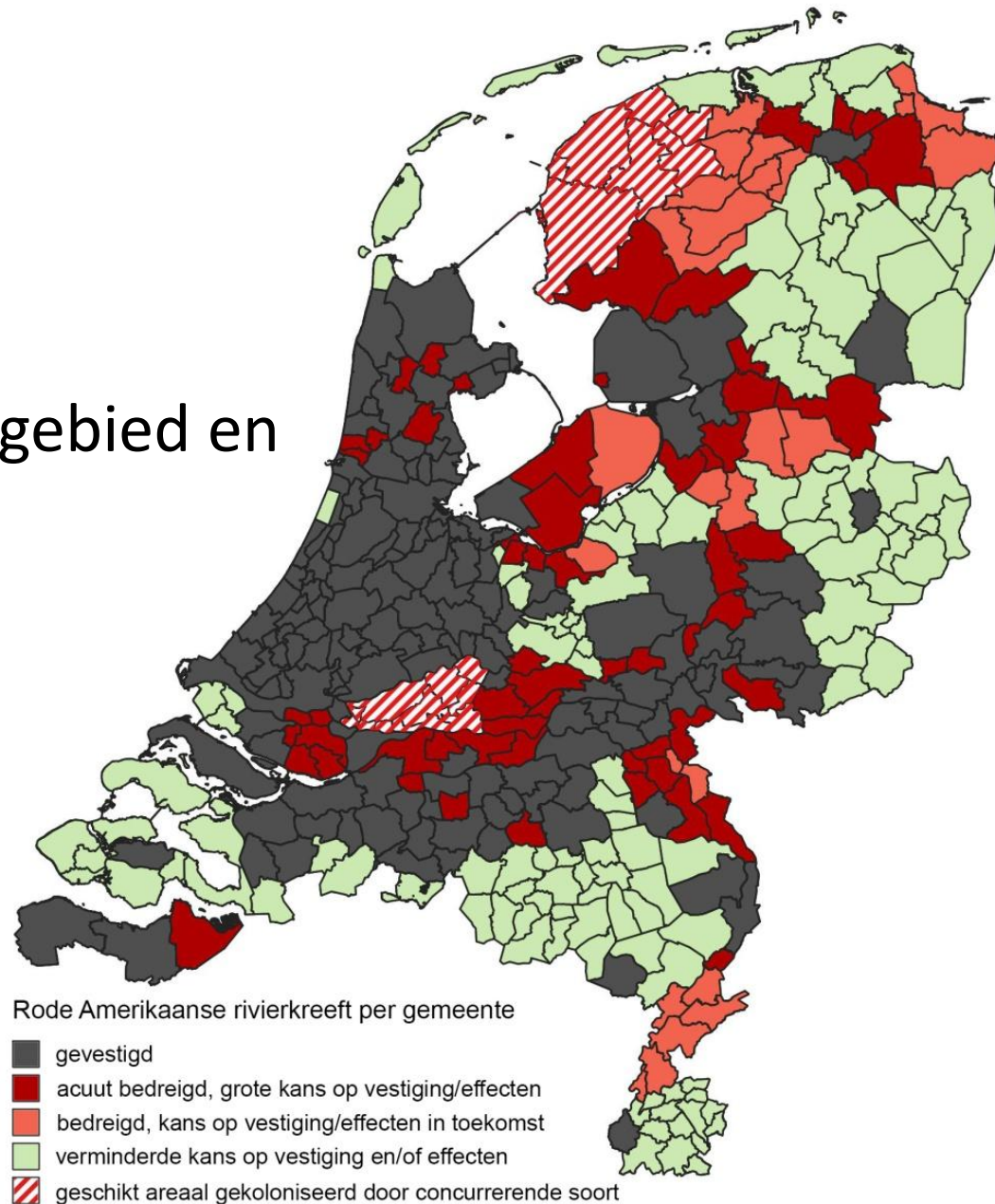

Problematiek

- Omvang is enorm
- Met name in laagveen, rivierengebied en zandgronden

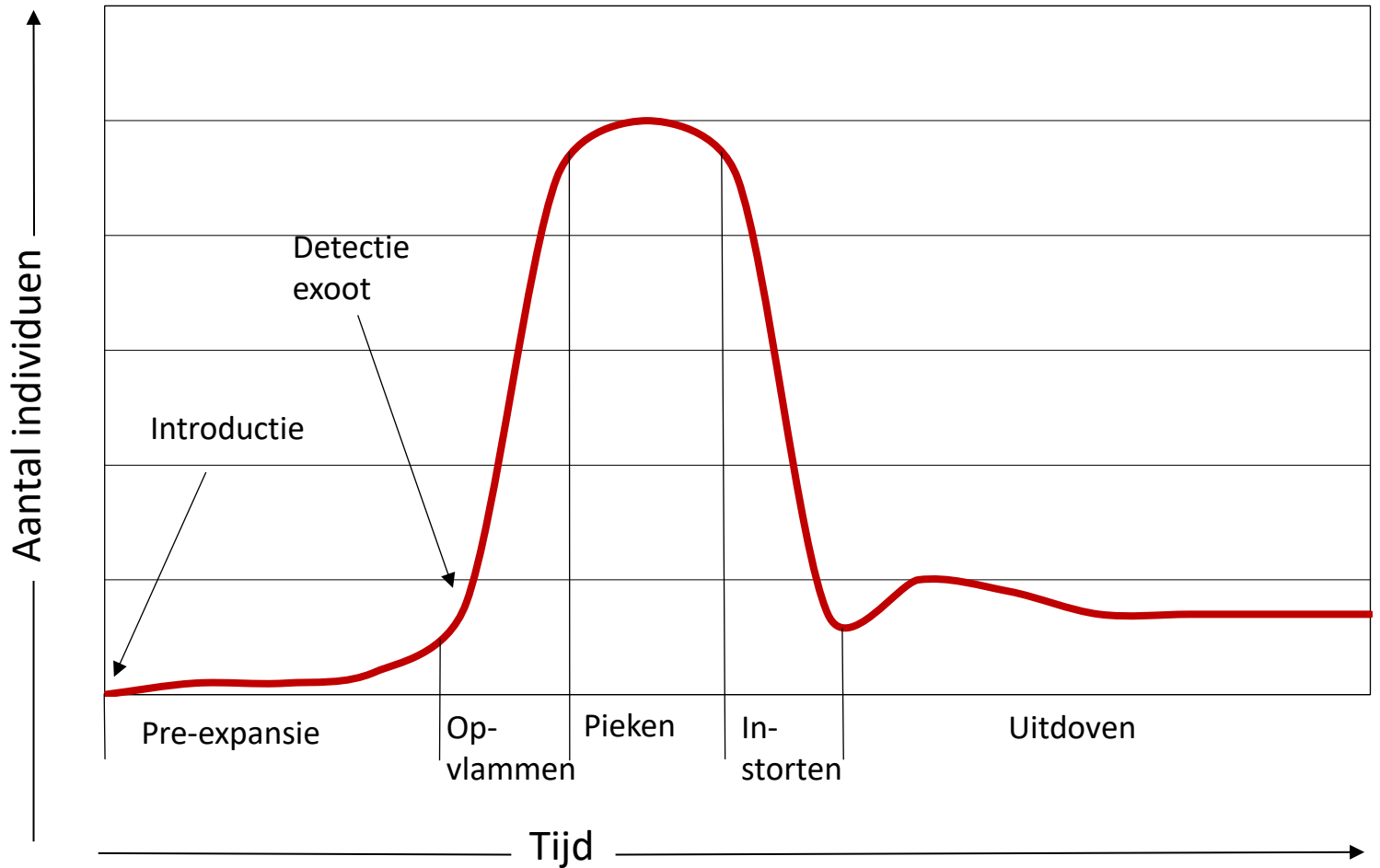
Foto: Paul van Hoof

Invasiedynamiek - theorie

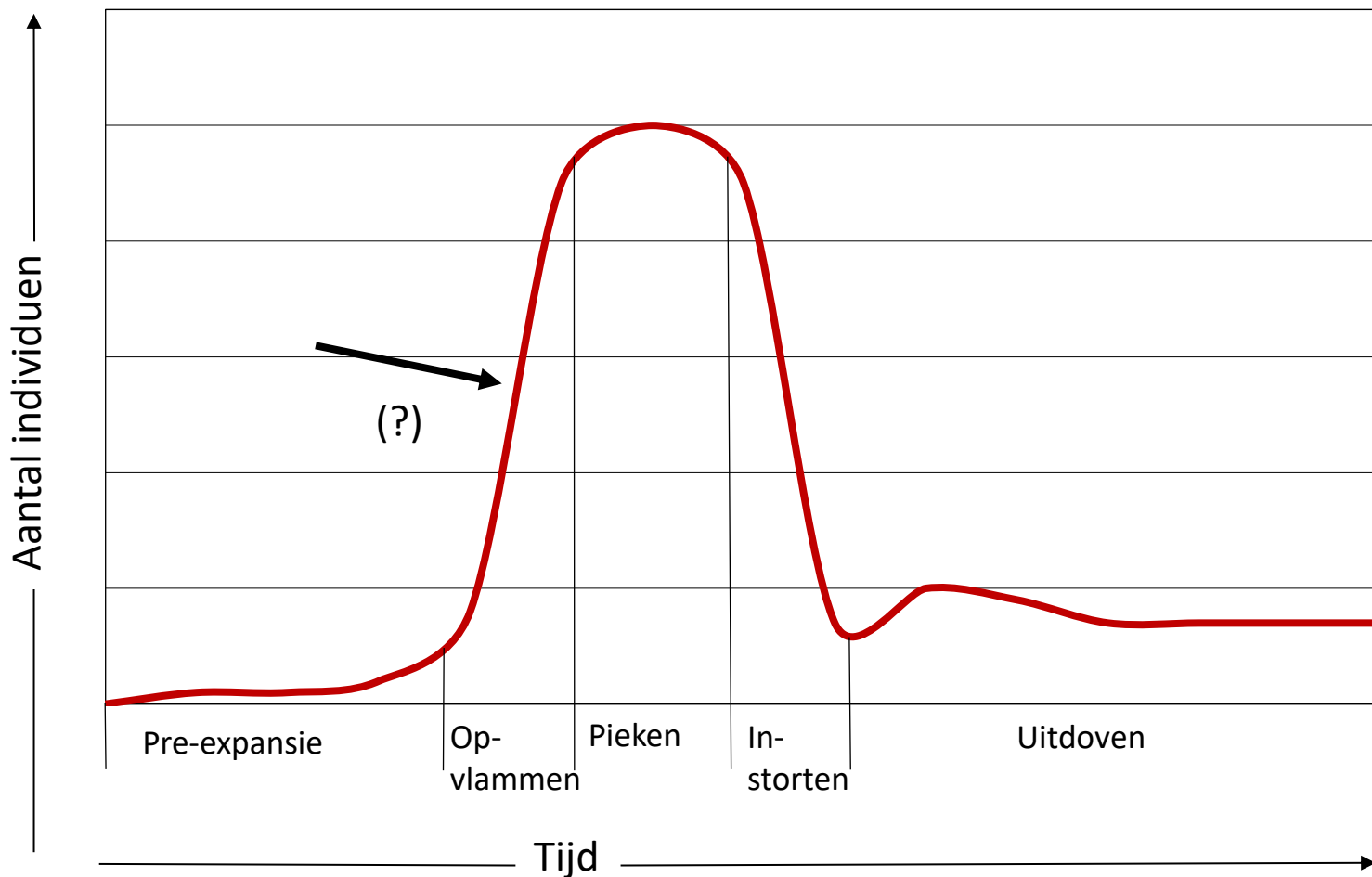
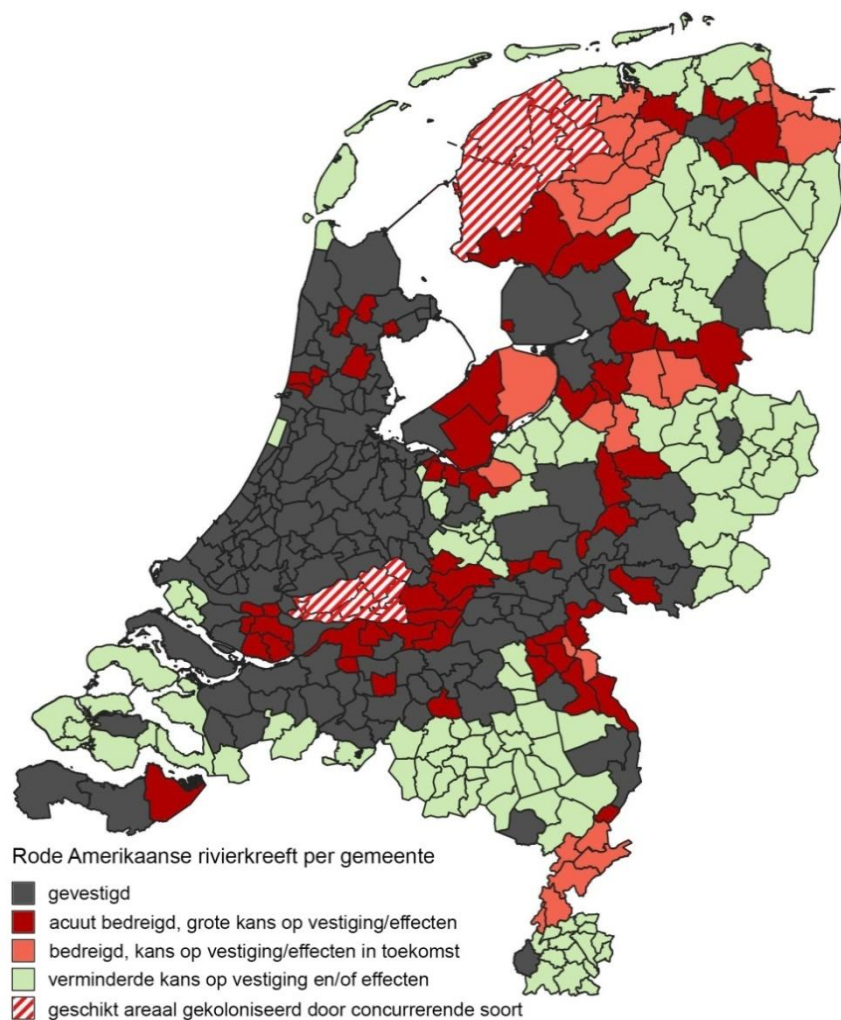
Foto: Paul van Hoof

Invasiedynamiek - theorie

Invasiedynamiek – rode Amerikaanse rivierkreeft

Molenpolder

Circa 50 ha water

Waterplanten verdwenen,
ook vissen en macrofauna

Pas na ingrijpen trad herstel op

Accepteren dat ze er zijn?

Ja!

Foto: Paul van Hoof

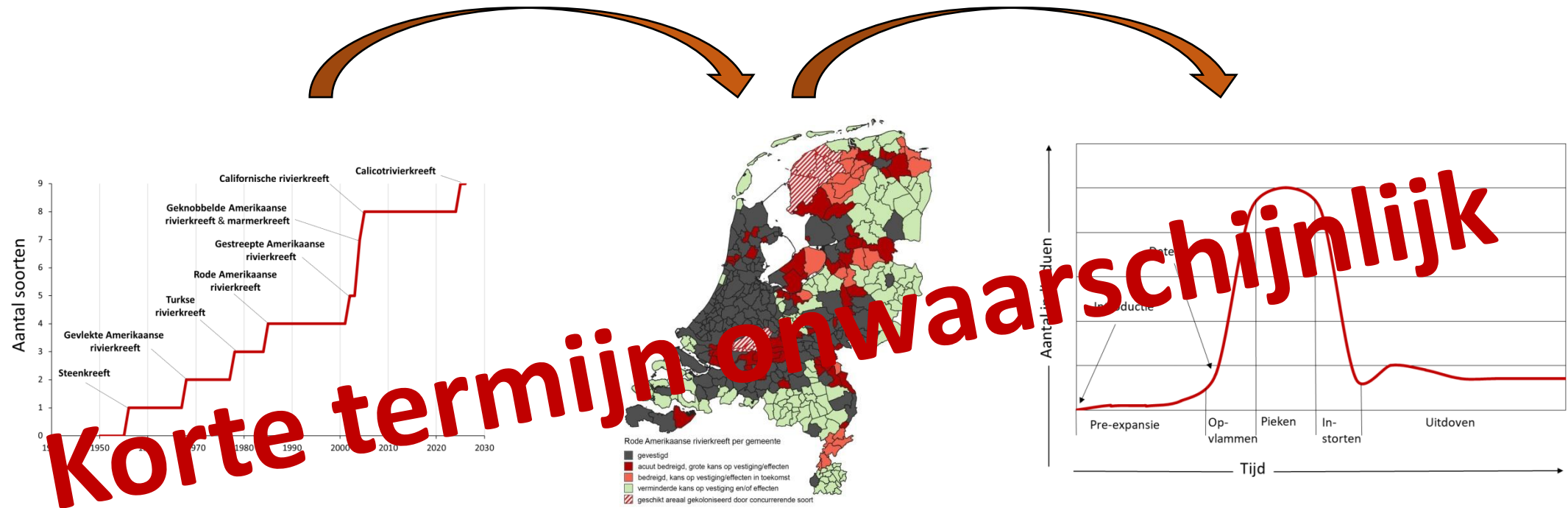
Lost het probleem zich vanzelf op?

Uhhh

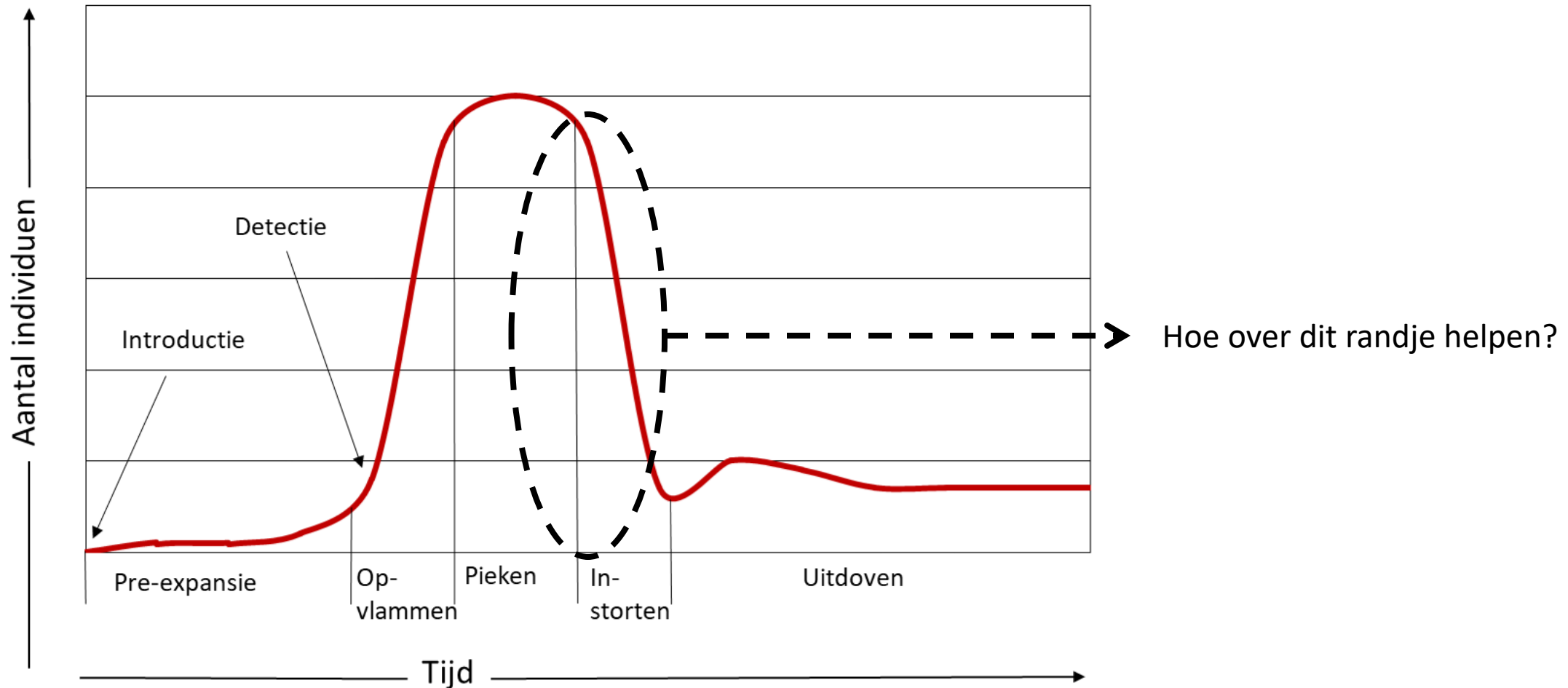

Foto: Paul van Hoof

Lost het probleem zich vanzelf op?

Lost het probleem zich vanzelf op?

Kansrijke aanpak en handvatten

- Kennis nodig van sturende factoren: ecosysteemaanpak
 - Om natuur ons handje te laten helpen
- Populaties stabiliseren op laag en acceptabel niveau (instorten en uitdoven)
- Aanpassingen ecosysteem
- En afkreeften als beheeroptie

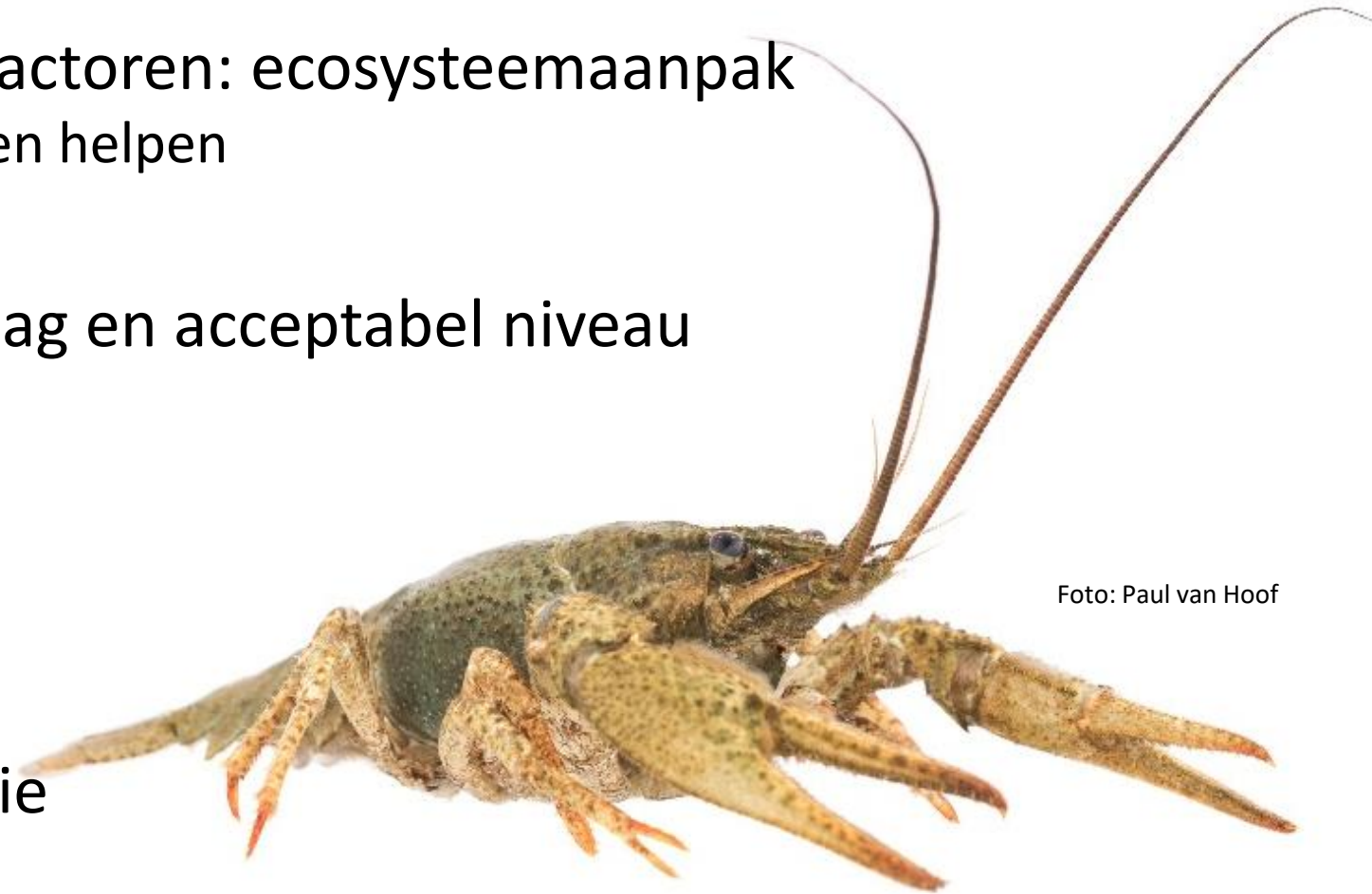

Foto: Paul van Hoof

Kansrijke aanpak en handvatten

- Kennis nodig van sturende factoren: ecosysteemaanpak
 - Om natuur ons handje laten helpen

n=625 spraints (allemaal met rivierkreeft!)

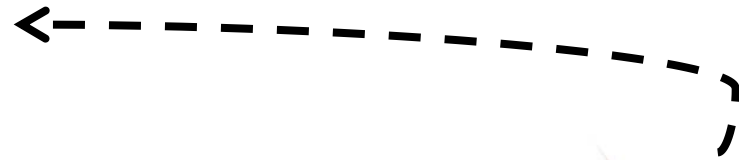

Foto: Paul van Hoof

Lemmers et al. (2025)

Kansrijke aanpak en ha

- Makkelijker gezegd dan gedaan
- Afwegingskader rivierkreeften
- Oplevering voorzien: begin 2026

Afwegingskader rivierkreeften

Ten behoeve van beleidsmatige beslissingen voor
waterbeheerders en –beleidsmakers

CONCEPT

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

In opdracht van: Ministerie van LNV

Opgesteld door: Pim Lemmers, Hein van Kleef & Bram Koeze
Projectnummer: 25-127

Datum: 11 november 2025

NATUURBALANS – LIMES DIVERGENS BV

Radboud Universiteit, Toekomstveld 1
Postbus 9505, 6500 CA Nijmegen

T (024) 252 88 01

adviesbureau voor natuur & landschap

info@natuurbalans.nl
www.natuurbalans.nl

Beleid

- EU Exotenverordening 1143/2014
 - 8 rivierkreeften op Unielijst
- Proactiever beleid is nodig
 - Wereldwijd >600 soorten
 - Preventief (bij de bron) aanpakken
 - Want: beperken aquariumhandel, consumptiehandel, vislokaas of opzettelijke uitzetting
 - Positieflijst: voorkomen is beter dan bestrijden

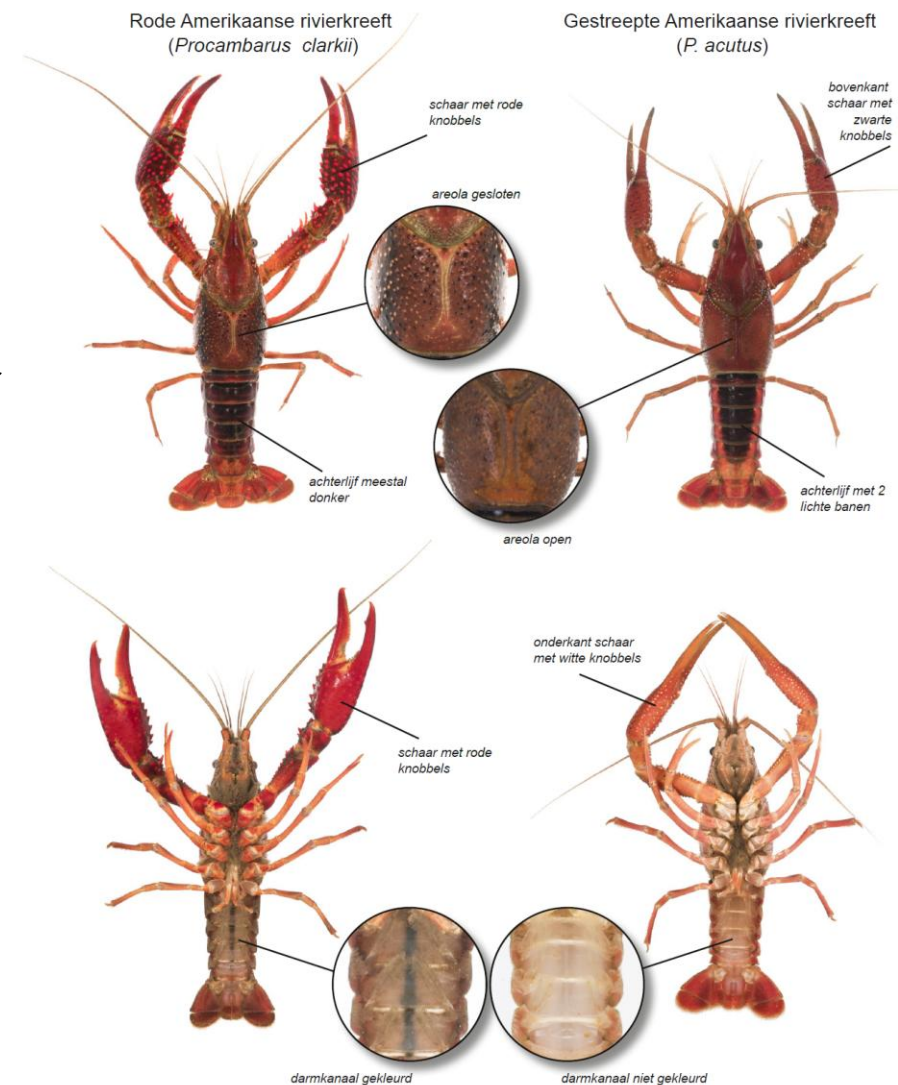
Foto: Paul van Hoof

Tot slot

*Rivierkreeftenonderzoek
begint met herkenning*

KNNV Veldgids
Verwacht: zomer 2027

Vragen?

Referenties en verder lezen

- Giordano, J., D. Taurozzi, G. Vecchio, M. Scalici, C. Battisti, S. Bertolino (2025) The introduced red swamp crayfish (*Procambarus clarkii*) Girard, 1852, as prey for birds in Italy: a first citizen science-based checklist. Rendiconti Lincei. Scienze Fisiche e Naturali 36: 647–657, <https://doi.org/10.1007/s12210-025-01325-5>
- Lemmers, P., F.R.L. Collas, R. Gylstra, B.H.J.M. Crombaghs, G. van der Velde. R.S.E.W. Leuven (2021) Risks and management of alien freshwater crayfish species in the Rhine-Meuse river district. Management of Biological Invasions 12(1): 193–220, <https://doi.org/10.3391/mbi.2021.12.1.13>
- Lemmers, P., R. van der Kroon, H. van Kleef, J.J.F. Verhees, G. van der Velde, R.S.E.W. Leuven (2022) Limiting burrowing activity and overland dispersal of the invasive alien red swamp crayfish *Procambarus clarkii* by sophisticated design of watercourses. Ecological Engineering 185(106787): 1–8, <https://doi.org/10.1016/j.ecoleng.2022.106787>
- Lemmers, P., G. van der Velde, R.S.E.W. Leuven (2025) Van invasie tot beheer. Visionair 75: 14–17
- Lemmers, P., S. van Leeuwen, K. Grilis, S. Kanters (2025) Predatie van uitheemse rivierkreeften door otters in De Wieden. Kwantificering en dichtheidsbepaling van prooiresten. Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen
- Lemmers, P., H.H. van Kleef, B. Koese (2026) Afwegingskader rivierkreeften. Ten behoeve van beleidsmatige beslissingen voor waterbeheerders en –beleidsmakers. Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, Amersfoort

Foto: Paul van Hoof